

כל המזרחים יורעים היכן מוקד המחלה. אך איש אינו מעז לנגוע בה

שום דבר לא עניין השבוע את האזרח הישראלי מלבד המצב הכלכלי. בעוד שרמת המחיה של עובדים טובים ומעסקים מתקרב עתה לקורהעוני (ראה עמודים 7-6), ואזרחים מבוהלים תמהו איך להבטיח את חסכונו תיהם הזעומים לשעת צרה (ראה אתה והשקל), התנהל המישחק הפורליטי כרגיל.

איש לא האמין כי ראשי ההסתדרות ינהלו מאבק של אמת לשינוי פני המדיניות. לא זה בלבד שמוכזל ההסתדרות, ישראל קיסר, הוא איש מנגנון מובהק ואישימפלגה מופלג, אלא שההסתדרות כולה היא קונצ'ן אדיר, בעל אינטרסים שונים וסותרים. השאלה היתה אם יתגבש מרד עצמאי של עובדים, שיעמיד את ראשי ההסתדרות לפני הבחירה לרכוב על הגל או לטבוע. בשכונות התחילו להתמקן סימנים ראשונים של מרד (ראה עמודים 35-37) אך השבוע לא היה ברור אם יגיע לכלל נחשול ציבורי גדול. ההסתדרות ישנסיון רב בהחנקה מרירות כאלה עליוני מתן פורקן כדיבורים ובהפגנותסרק.

אנשי הליכוד עמדו מן הצד. אחרי שדויד לוי, אריאל שרון ואחרים העיבו ציבור את המסר שהם התנגדו לתוכנית הכלכלית החדשה, הם יכלו להמתין. אם תצליח התוכנית, הם לא ייפגעו. אם תיכשל התוכנית, תבוא שעתם.

**מערכת תקועה.** שני הגושים הגדולים העמידו פנים כאילו הם מרונים כלפי הממשלה, אנשי הליכוד הרליפו פהם הקימו שלד של מטה בחירות, וכו המסיתים הקטנים של המפלגה (רוני מילוא, מיכאל רייסר, מיכאל קליינר). לפני כן הרליף המערך שנערכה פגישה של אנשי ההסתדרה שלו, למען אותה המטרה (ראה שידור). ההפתעה היתה שביאותה ידיעה מודלפת הופיע גם שמו של יוסי שריר — תוך רמז שהוא יחזור כמקרה זה למיפולגתהאם, תוך פירוק ר"ץ — שמנהיגות שכבה השבוע בביתחולים (ראה עמודים 8-9), אחרי שלקתה בהתקףלב.

אחת הפשוטות היא שהמערכת כולה תקועה. איאפשר לערוך בחירות חדשות, מפני שאין בכנסת רוב לפי זורה. כמעט איאפשר להקים בה ממשלה מצומצמת בעלת בסיס מוצק, בגלל סירוב המערך להודק לתמיכת הסיעות שרוב בוחריון ערבים. גישה יזוענות זו מתנגמת בבטליה, ועשויה להעביר לבוא היום את השילטון במדינה ליד הימין הגיועני.

**איזמל המנתח.** המצב היה שונה לגמרי, בכל הישורים, אילו היתה הממשלה ממוסלת לגבש תוכנית כלכלית, שיש בה פיתרון אמיתי. הולך ומתגבש קונסנזוס של מומחים ופוליטיקאים לגבי טיבה של תוכנית כזאת. במרכזה עומד קיצוץ ראסטטי של תקציביהביטחון (ראה הנדון).

אולם כאשר עמד השבוע יצחק רבין על בימת הוועידה של התנועה הקיבוצית המאוחדת, החניק תקיחוה זו בעודה באיבה. הוא צייר תמונה מביהילה של התמוטטות הביטחון, בעיקבות הקיצוץ (הדמיובי) שכבר היה, וגיבא סכנה לקיום המדינה, אם יהיה קיצוץ של ממש. לשם כך תיאר את סוריה כמעצמה עולמית, והעלה סכנות שגבלו במדע בדיוני.

איש לא העז להפריך תיאור מגמתי וחסרישחר זה. בעוד שהמדינה הסתכנה למכרותקת בוויכוח הבידורי שבין יצחק מודעי וישראל קיסר, בתוכנית מוקד. שבו לא נאמר דבר שיש בו פיתרון של ממש למחלה המארת של המשק הישראלי, הרי נאום זה של רבין

חשף את הגידול הממאיר עצמו. אך איש לא העז לקרוא לאיזמל המנתח.

מדיניות

רגע האמת

ייפגשו או לא? שליחות

מרסי היא המיבחן הקריטי.

אם תירדה, תמות

יוזמת השלום

המצב הכלכלי השכיח לגמרי את מהלכיהשלום כמרחב.

החדש היה ריצ'ארד מרפי, שליחו של שרהחוקן האמריקאי ג'ורג' שולץ, אמור להיפגש בעמאן עם מישלחת ירדניתפלסטינית.

לפי ידיעות מוסמכות, כבר מינה אש"ף את נציגיו בוועדה זו. החברים הפלסטיניים המיועדים: רשאר אל שווא מעזה. עבדאלג'ני אלג'נשה מחברון, סעדי כנעאן משכם, שלושתם מתוגים התומכים בהסכם ערפאת חוסיין ובשלום עם ישראל. אליהם צריכים להצטרף שני אישים פלסטיניים. חברי המועצה הלאומית הפלסטינית.

ככל הארצות המעורבות — ירדן, מצריים, ובעקיפין גם סעודיה ועיראק, וכן כחוגי אש"ף — עוקבים בנשימה עצורה אחרי המהלכים האמריקאיים הבאים. ברור כי עברה תקופת הברבורים, והגיעה שעת המיבחן לאמריקאים. יבוא לפגישה או לא.

**חוק פאשיסטי.** בירושלים הרליפו השבוע כי הפגישה לא תתקיים, וכי ארצותהברית נסוגה מכל העניין. ציניקאים בירושלים אמרו שהאמריקאים קיוו שהפלסטינים עצמם יפוצצו את העניין בשלב מוקדם יותר. עכשיו, כאשר מתברר כי יאסר ערפאת מתמיד בקו שלו, אין האמריקאים מוכנים לריב עם ישראל.

כדי להבהיר את עמדתה הקיצונית, הניחה ממשלתפרס השבוע על שולחן הכנסת הצעתחוק בעלת אופי כמעט פאשיסטי, שהוכנה במחתרת, והאוסרת כל מגע של ישראלים עם ארם הקשור באש"ף (ראה תשקיף).

בושינגטון עצמה נפוצו שמועות האומרות כי שליחותו של מרפי "תירדה".

אם אכן ייכשלו האמריקאים במיבן חן הזה, עלול הדבר להביא להתמוטטות יוזמתהשלום כולה. ערפאת, ששיכנע את עמיתיו בקושי לעלות על

דרך זו, מול פני הספקנים שטענו שאין לסמוך על האמריקאים, ייצא מבוויש מהעניין. המלך חוסיין וחוסני מובארכ יספגו מכה קשה.

הכנסת

ביזוי בית המישפט

הצעת החוק נראית כמו

בדיחה: היא נגד

גיוענות ונגד ערבים

למדינת ישראל אין חוקה כתובה. ממילא אין בה גם שיטה, כמו זו הנהוגה בארצותהברית, המאפשרת לבית המישפט העליון לבטל חוק שהתקבל עליו הכנסת, אם הוא מנוגד לקרונות החוקה.

אולם יש בישראל מעין חוקה בלתי כתובה, שעקרונותיה נקבעו על ידי בית המישפט העליון כ"עקרונות על מישפטיים".

במישור זה צפויה עתה התנגשות בין הכנסת ובית המישפט. הגורם: הצעת חוק, המתיימרת להילחם בגיד ענות, אך שנועדה למעשה למטרה שונה לגמרי.

שמה: חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 12). והיא מתלווה לחוק העונשין (תיקון מס' 24), המטילה עונש של שנתיים על הסתה גיוענית.

**סטידת לחי מצלצלת.** הכעיה עלתה לראשונה כאשר חבורת העוסקנים, שהתקבצה בוועדת הבחירות ה מרכוית, אסרה על הרשימה המתקדמת לשלום להשתתף בבחירות לכנסת ה-11. הרשימה פנתה לבית המישפט העליון.

בדיון בבית המישפט התברר כי ליל שלא היו בידי ועדת הבחירות שום האשמות מבוססות נגד הרשימה, חבי ריחוקה מעורפלים מורפלים על "מוימות נסתרות" של ראשי הרשימה (הכוונה היתה לראשיה הערביים בלבד). כך טענה גאולה כהן שהרשימה "תשמש מסווה למעשים בלתי חוקיים".

חמשת שופטי בית המישפט העליון ביטלו את ההחלטה פהאחד, אחרי התייעצות של עשר רקות. היתה זאת סטידת לחי מצלצלת לוועדה. אך את נימוקיהם להחלטה פירסמו רק כעבור עשרה חודשים, בפסקדין מונומנטלי שנועד לשמש סימיודרך חוקתי.



ראשי ממשלה פרס וידיד\*

במוקדם או במאוחר, מתגשמת כל בדיחה

גאולה כהן נגד הרשימה המתקדמת, ושנפסלה מכל וכל עליוני בית המישפט.

החוק פוסל גם רשימה שיש בה "שליית קיומה של המדינה כאמור בהכרזה על הקמת מדינת ישראל". מוכן שאין לשתף בבחירות גורמים השוללים את קיום המדינה ואת המישטר הרמוקרטי. על כך עמדו גם השופטים. אך המילים "כאמור בהכרזה על הקמת מדינת ישראל" מאפשרות פסילה של כל מי שמערער על פסוק אידיאולוגי זה או אחר במגילת העצמאות — מיסמך שאין לו תוקף של חוק.

אגודת ישראל, למשל, אינה מקבית את האופי הציוני של המדינה. כני ענים יכולים להתנגד לאופיה היהודי. אנשי הליכוד מתנגדים להקמת מדינה פלסטינית, בעוד שהמגילה תומכת בפירוש בהחלטת האו"ם על הקמת מדינה פלסטינית לצד מדינת ישראל. (ואף קובעת לה את גבולות החלוקה) על פי לשון החוק, יכול רוב של עסקנימפלגות בוועדה לאסור כל רשימה כזאת.

**בדיחה עגומה.** נגד אכסור זה יצאו השופטים, כאשר קבעו כי ניתן לאסור רק רשימה המתנגדת בפירוש לקיום המדינה ולאופיה הדמוקרטי, וגם אז רק אם הדברים מוכחים מעל לכל ספק סביר, וכאשר הסכנה היא מוחשית.

הצעת החוק נוגדת לחלוטין את רוח פסקיהדין ולשוננו. ברור שהיא מלחוקק הצעת חוק, המונחת כבר על שולחנה.

**בנענים ואגודת ישראל.** הצעת החוק אמורה למנוע את ההשתתפות בבחירות מרשימה העוסקת ב"הסתה גיוענית". קטע זה, המופנה בגלוי נגד תנועתו של מאיר כהנא, משמש רק כסות למגמה שונה לגמרי, המפורטת בהמשך. שם ניתנת לוועדת הבחירות (המורכבת מעסקנימפלגות) הסמכות לפסול רשימות כשיש "יסוד סביר לחשש כי הרשימה תשמש מסווה למעשים בלתי חוקיים" — אותה הטענה עצמה שהועלתה עליוני



ארטורטו זה יתמלא!

\* הרב דויד גרוסמן ממגידל העמק, שעיומו נפגש פרס במיסגרת המסע שלו לפינס הדתיים.